

Folkeuniversitetet

Kolding

Program *efterår* 2020

Mød forskerne

på Folkeuniversitetet

**Hvordan ændres
hjerner gennem livet?**

Åsa Fex Svenningsen
Lektor i neurobiologi
Syddansk Universitet

DANMARK DEBATTERER FREMTIDENS EUROPA – FLYGTNINGE OG IMMIGRANTER, NATIONALISME OG LUKKEDE GRÆNSER

Europa har fået et nyt parlament. Parlamentarikerne og de europæiske partier glæder sig til at arbejde for et bedre Europa – hvordan de hver især betragter det. Og der er virkelig noget at arbejde for, for fremtidens udfordringer er til at få øje på. Flygtninge- og migrantstrømme er et af EU's store dilemmaer. Hvordan løser EU dette problem, så det er tilfredsstillende for unionen såvel som for medlemmerne? De fortsatte krige og konflikter i Mellemøsten og Afrika skaber fortsat grundlag for væsentlige tilstrømninger til Europa. I nabolande er det vanskeligt at tilbyde hjælp, EU's aftale med Erdogan i Tyrkiet er konstant under pres, og bagmændenes metoder til flygtningerejser bliver konstant mere avancerede. Er løsningen modtagecentre i nærområderne, strengere regler for flygtningekvoter i EU, eller hvor går udviklingen hen? Denne aften samtaler vi om de store spørgsmål. Hvordan skal EU håndtere flygtningeproblemerne? Hvad kan de folkevalgte parlamentarikere gøre? Og hvilke scenarier kan vi forestille os i fremtiden?

Holdnr: 2022-175

Medvirkende: **Peter Seeberg**, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet, **Morten Winther Bülow**, ph.d.-stipendiat, lektor i samfundsfag og bestyrelsesformand i Europa NU, **Jens Blom-Hansen**, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

Samarbejdspartnere: Arrangementet er en del af satsningen 'Danmark debatterer fremtidens Europa', der støttes af Europa-Nævnet og er et samarbejde mellem DEO, Europa-Bevægelsen, Nyt Europa, Fagbevægelsen mod Unionen, Folkebevægelsen mod EU, Europanu og Europa-Parlamentets kontor i Danmark.

Dato: Onsdag 18/11

Tid: 18.30-20.15

Pris: Gratis. Men tilmelding nødvendig.

Sted: Auditorium, Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

Åbningsforelæsning: EN SAMTALE OM ALTINGS OPRINDELSE

Hvad ved vi om universets oprindelse? Opstod universet i Big Bang, eller var der noget før? Findes der en teori for alting? Er universets og vores egen oprindelse en tilfældighed? Har alting en ende, og hvad er i så fald meningen med det hele?

Martin S. Sloth, professor i kosmologi, og Thomas Rytto, lektor i partikelfysik, begge fra det nationale grundforskningscenter for kosmologi og partikelfysik, CP3-Origins, diskuterer, hvad vi ved, og især hvad vi ikke ved, om svarene på disse spørgsmål, og hvorfor det er vigtigt at blive ved at prøve at finde svar.

OBS! Til denne åbningsforelæsning er du velkommen til at medbringe egen vin, øl, vand og snacks. Af forsigtighedsprincip serverer Folkeuniversitetet ikke mad og drikke i efteråret 2020.

Holdnr: 2022-126

Thomas Rytto, lektor i partikelfysik, Syddansk Universitet, **Martin Sloth**, professor i kosmologi, Syddansk Universitet

Dato: Tirsdag 1/9

Tid: 18.30-20.00

Pris: 195 kr. Studerende: 145 kr.

Sted: Auditorium, Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

Indholdsfortegnelse

s. 2	Danmark debatterer fremtidens Europa	s. 14	Litteratur, film og musik
s. 3	Åbningsforelæsning	s. 16	Arbejdsliv, ledelse og kommunikation
s. 4	Historie og arkæologi	s. 18	Religion og filosofi
s. 6	Samfund og verden	s. 20	Artikel om Genforeningen
s. 8	Krop og psykologi	s. 22	Praktiske oplysninger
s. 10	Natur og univers	s. 24	Folkeuniversitetet i Syddanmark
s. 12	Kunst, arkitektur og design		

KONFLIKT – SAMEKSISTENS – VENSKAB

Få indblik i udviklingen af såvel det dansk-tyske forhold som forholdet mellem mindretal og flertal i grænselandet. På den danske side af grænsen efterlod årene 1864, 1920 og især 1940 en almindelig uvilje mod naboen i syd, som gav ekko i resten af det 20. århundrede. Men efter grundlæggelsen af demokratiet i Forbundsrepublikken lærte danskerne – nord og syd for grænsen – at leve i fordragelighed med tyskerne. Og siden den tyske og europæiske genforening er vi måske endda begyndt at sætte pris på hinanden? Arrangementet er en del af markeringen af Genforeningen 2020. I 2020 er det 100 år siden, at Sønderjylland blev genforenet med Danmark. Det markerer vi med to arrangementer til særpris med nogle af de forskere, der ved mest om Sønderjyllands og Europas historie. Dette er det andet arrangement i rækken.

Holdnr: 2022-006
Thomas Wegener Friis, ph.d. i koldkrigsstudier, Syddansk Universitet
Dato: Torsdag 12/11
Tid: 18.30-20.15
Pris: 20 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

HISTORIEN OM CHRISTIAN 2.

Han var en magtfuld, international skikkelse, konge af Danmark og Norge, og arving til den svenske trone. Dramatiske historier og myter omgiver hans person. Måske kender du ham fra Det Stockholmske Blodbad i 1520 eller som omdrejningspunktet i Johannes V. Jensen-romanen 'Kongens Fald'. Christian 2. (1481-1559) er en af de mest kendte danske konger. Denne aften genopliver vi historien om Christian, når lektor i historie ved Syddansk Universitet, Lars Bisgaard, fortæller om hans dramatiske liv og en samtid på kanten til Reformationen. Undervejs rydder vi op i de mange historier og misforståelser, der knytter sig til hans person. Forelæsningen tager afsæt i bogen 'Christian 2. – En biografi' (Gads Forlag, 2019). Bogen var nomineret til Weekendavisens Litteraturpris 2020.

Holdnr: 2022-038
Lars Bisgaard, lektor i historie, Syddansk Universitet
Dato: Tirsdag 17/11
Tid: 18.15-21.00
Pris: 275 kr. Studerende: 175 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

KOLDINGHUS: KONGERÆKKEN PÅ TO TIMER

Hvad har kongembedet gået ud på gennem tiden, og hvordan har kongerollen ændret sig fra Gorm den Gamle og frem til nutidens monarki? Kom og lyt, når Michael Bregnsbo fører dig igennem den danske kongerække på to timer. Forelæsningen finder sted i anledning af Koldinghus' nye formidlingskoncept 'KONGERÆKKEN MED JIM LYGIVILD – dragter, dramaer og Danmarkshistorie', der er forlænget året ud. Om udstillingen: 'KONGERÆKKEN MED JIM LYGIVILD – dragter, dramaer og Danmarkshistorie' I samarbejde med modedesigneren Jim Lyngvild har Koldinghus skabt en involverende, levende og anderledes udstilling, hvor fortidens konger og dronninger sættes i scene, som det de var; mennesker af kød og blod med følelser og drømme, styrker, svagheder og brister. Udstillingen består af en række scenarier med danske konger og dronninger som hovedpersoner, der enten befinder sig i skelsættende historiske begivenheder, til fest på de bonede gulve eller i de private gemakker, hvor dagligdagens små og store dramaer udspiller sig.

Holdnr: 2022-177
Michael Bregnsbo, lektor i historie, Syddansk Universitet
Dato: Onsdag 28/10
Tid: 18.15-20.00
Pris: 195 kr. Studerende/medlemmer af museumsklubben: 145 kr.
Sted: Koldinghus, Markdanersgade 11, 6000 Kolding

SØNDERJYLLANDS HISTORIE: GENFORENINGEN OG GRÆNSELANDET

Med afsæt i Genforeningen 1920 tager vi på en rejse til Sønderjylland med fem forelæsninger, der lukker op for spændende historier om grænselandet i de seneste 150 år. Undervejs gør vi stop ved bl.a. krigen i 1864, fredsslutningen efter Første Verdenskrig, realiseringen af idéen om en 'sindelagsgrænse' og forholdet mellem danskere og tyskere og mindretallene på hver sin side af grænsen. Derudover skal vi høre om de 30.000 sønderjyske soldater, der kæmpede i Første Verdenskrig i tysk uniform – den største danske krigsindsats i moderne tid! Vi slutter af med en festlig aften om den sønderjyske sangtradition med fællessang undervejs.

22/09 Kampen om Sønderjylland 1864-1914. Klaus Tolstrup Petersen, historiker, Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig
29/09 Mindretallene i grænselandet. Siegfried Matlok, journalist og tidligere chefredaktør, Der Nordschleswiger, Jørgen Kühl, rektor og historiker, A.P. Møller Skolen
06/10 Genforeningen 1920 og dansk-tyske relationer frem til i dag. Henrik Becker-Christensen, adjungeret professor i historie, dr.phil. og fhv. generalkonsul i Flensborg
20/10 Skæbner på den 'forkerte side': dansksindede i tysk tjeneste under 1. Verdenskrig. Steffen Lind Christensen, ph.d.-stipendiat i historie, Aarhus Universitet
27/10 Det var en sommermorgen – sangen i Sønderjylland fra Treårskrigen til Genforeningen. Elsemarie Dam-Jensen, museumsinspektør, Museum Sønderjylland – Kulturhistorie Tønder

Holdnr: 2022-033
Dato: 5 tirsdage, start 22/9
Tid: 18.15-20.00
Pris: 695 kr. Studerende: 385 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

EUROPAS SAMMENBRUD – OG GENKOMSTER

Denne dag går to historikere i kritisk dialog om mulige og umulige paralleller mellem nutiden og Europas tre store sammenbrud – og genrejsninger – de seneste 2000 år. Undervejs skal vi se nærmere på krigssammenbrud og verdenskrig 1914-1945, natursammenbrud med den sorte død i 1300- og 1400-tallet og civilisationssammenbrud i form af Romerrigets undergang i 300-700-tallet. Er der fx paralleller mellem naturens bakterieangreb med pesten i højmiddelalderen og den menneskeskabte klima- og naturkrise fra Tjernobyl til smeltende poler? Eller er der paralleller mellem Romerrigets kollaps og den aktuelle situation i Europa med selvskabt politisk krise, Europas tab af verdensherredømmet og global udfordring af efterkrigstidens liberale orden?

Holdnr: 2022-093
Hjalte Tin, forfatter og ph.d. i europæisk historie, Uffe Østergaard, professor emeritus i historie, Copenhagen Business School
Dato: Lørdag 14/11
Tid: 10.00-16.00
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

VIKINGERNES VERDEN

Vikingetiden (ca. 750-1050 e.Kr.) er en central periode i Danmarks historie. Fra de første vikingetogter til Svend Tveskægs og Knud den Stores erobringer af England kom Danmark til at spille en vigtig rolle i Nordeuropas historie. Vi fortæller om de centrale personer og begivenheder, der bragte Danmark i tæt forbindelse med resten af Europa. Vi skal se nærmere på vikingetogternes karakter og antal, tidens skibsteknologi, Kristendommens indførelse, erobringen af England og hverdagslivet i byerne og på landet. Forelæsningsrækken afsluttes med en præsentation af eftertidens syn på vikingetiden, herunder den fornyede opmærksomhed, som perioden fik i 1800-tallet, hvor flere moderne myter om vikingetiden blev grundlagt.

11/11 Vikingetogterne og erobringen af England. Mads Ravn, forskningschef og museumsinspektør, Vejle Museerne
18/11 Vikingetidens skibsteknologi. Morten Ravn, museumsinspektør, Vikingeskibsmuseet
25/11 Fra vikingetidens muslimske vikinger til nutidens vikingedanskere. Brug og misbrug af vikingbegrebet. John H. Lind, dr.phil. i historie
02/12 Vidste vikingerne, at de var vikinger? Mellem land og by i Danmarks vikingetid. Henriette Syrach Lyngstrøm, lektor i arkæologi, Københavns Universitet

Holdnr: 2022-043
Dato: 4 onsdage, start 11/11
Tid: 18.15-20.00
Pris: 595 kr. Studerende: 325 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

BESÆTTELSEN: DANSKERE PÅ DEN GALE SIDE

Da Danmark blev besat den 9. april 1940, var danskerne overvejende afvisende overfor tyskerne. Alligevel indrettede danske politikere, erhvervslivet og mange mennesker sig på et samarbejde med besættelsesmagten. Motiverne var økonomiske og politiske. Mange oplevede, at tyskerne slet ikke var så slemmе. Først efter angrebet på Sovjetunionen og især fra 1943, vendte flere danskere dem ryggen eller gik med i kampen imod dem. Men der var også danskere, som gik i besættelsesmagtens tjeneste, blev kollaboratører – og blev udstødt fra det danske samfund. I 80-året for Danmark besættelse og 75-året for befrielsen og 2. Verdenskrigs afslutning kaster vi lys på tre grupper, som gik så langt i deres samarbejde med tyskerne, at de efter befrielsen blev ramt af samfundets dom.

Holdnr: 2022-140
Henrik Lundtofte, arkivleder, Historisk Samling fra Besættelsestiden, Esbjerg Museum, **Therkel Stræde**, lektor i historie, Syddansk Universitet, **Dennis Larsen**, museumsinspektør ved Nationalmuseet/Frøsløvejrens Museum
Dato: Lørdag 21/11
Tid: 10.00-16.00
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

Samfund og verden

ADFÆRDSØKONOMI

Den økonomiske forskning holdt igennem næsten hele det 20. århundrede som en ubetvivlelig antagelse, at borgerne i et samfund agerer rationelt. Man satte lighedstegn mellem homo sapiens og homo oeconomicus og forskede videre uden at tænke nærmere over det. De senere år er flere forskere imidlertid begyndt at betvivle holdbarheden af den forudsætning, som forskningen bygger på, hvilket i øvrigt har affødt et par Nobelpriser inden for området adfærdsøkonomi. Måden man har forsøgt at modbevise den etablerede forskning har været ved at rette fokus mod den virkelige verden og opstille tankevækkende eksperimenter. F.eks. viser det sig, at folk foretrækker A frem for B, men samtidigt B frem for A alt afhængigt af, hvordan et spørgsmål præsenteres for dem. Og hvorfor bliver mange sure, hvis en forretning indfører et gebyr, mens de finder det i orden at fjerne en rabat, selvom det er fuldstændig det samme? Indenfor adfærdsøkonomien forskes der i disse paradokser og en lang række besynderlige egenskaber ved os borgere og vores pudsige præferencer og handlemåder.

Holdnr: 2022-134

René Juul Jensen, ekstern lektor på CBS

Dato: Onsdag 9/9

Tid: 17.00-21.00

Pris: 355 kr. Studerende: 205 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

BAG OM DET AMERIKANSKE VALG

Four more years? Donald Trumps tid som præsident har budt på mange usædvanlige øjeblikke, der ofte har taget sin begyndelse på Twitter. Ved valget i 2020 skal de amerikanske vælgere tage stilling til, om Trump skal have fire år mere i Det Hvide Hus. I denne række af foredrag kan du lære mere om valgkampens forløb, kandidaterne, vælgerne, partierne, medierne og andre centrale aspekter af amerikansk politik. Bliv klædt på til middagssamtalen om det amerikanske valg.

09/09 Introduktion til det amerikanske valgsystem.

Anne Mørk, ph.d. i amerikanske studier

16/09 Demokraternes og Republikanernes valgkampe og kandidater. Niels Bjerre-Poulsen, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet

23/09 Den fjerde statsmagt - medierne. Anders Bo Rasmussen, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet

30/09 Vælgergrupperinger og deres historiske baggrund. Derek Beach, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

07/10 Race i valgkampen. Gitte Nielsen, cand.mag. i amerikanske studier med speciale i raceforhold

21/10 Status på valgkampen. Mette Nøhr Claushøj, ekstern lektor i amerikansk politik, Københavns Universitet

Holdnr: 2022-002

Dato: 6 onsdage, start 9/9

Tid: 18.15-20.00

Pris: 795 kr. Studerende: 445 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

UDVIDELSEN AF EU - FORDELE OG ULEMPER, HISTORISK OG AKTUELT

Udvidelsen af EU er en tilbagevendende og kompliceret proces. Den politiske betydning af et nyt EU-medlem er enorm – både for det enkelte kandidatland, men også for hele EU-systemet, da det kan ændre balancen mellem medlemsstaterne. Derfor skal samtlige medlemsstater være enige om optagelsen af et nyt kandidatland, der udover at skulle opfylde Københavnerkriterierne, også må forvente specifikke krav fra lande, der føler de bliver ringere stillet, hvis kandidatlandet bliver medlem. Dette ser vi på nuværende tidspunkt udspille sig med den aktuelle diskussion om, hvorvidt der skal indledes optagelsesforhandlinger med Nordmakedonien og Albanien. Forhandlinger, som Danmark, Holland og Frankrig ikke giver opbakning til. Kom med, når vi sætter fokus på udvidelsen af EU. Hvordan har EU udvidet sig gennem tiden? Hvad har været tanken bag udvidelsen? Og hvad er fordelene og ulemperne ved at udvide? Hvilke lande har klaret det godt og er kommet ind i EU? Og hvilke lande står stadig i kø for at komme ind i varmen?

MED TILSKUD FRA
EUROPA
nævnet

Holdnr: 2022-100

Christian Axboe Nielsen, lektor i sydøsteuropastudier, Aarhus Universitet

Dato: Onsdag 30/9

Tid: 18.15-20.00

Pris: Gratis

Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

SILKEVEJEN – DENGANG OG I DAG

Helt fra oldtiden og frem til det 14. århundrede var Silkevejen hovedfærdselsåren mellem Europa og Asien. Igennem århundreder mødtes befolkninger, kulturer, religioner og kontinenter på vejen. På trods af at regionen har spillet en nøglerolle i verdenshistorien, har den længe været overset. Men med Peter Frankopans udgivelse af 'Silkevejene' og Kinas planer om en ny silkevej har regionen fået fornyet opmærksomhed. Kina har nemlig store udenrigspolitiske ambitioner langs den gamle Silkevej og langt udover denne med et globalt net af silkeveje. Med strategien 'One Belt, One Road' er Kina i gang med at skabe nye handelsveje og økonomiske korridorer omkring kritisk infrastruktur fra Kina til alle andre kontinenter. Få en introduktion til Silkevejens historie, og bliv klogere på præsident Xi Jinpings ambitiøse planer i dag.

Holdnr: 2022-112

Søren Bonde, cand.mag., eventyrer og rejseleder, **Clemens Stubbe Østergaard**, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet, **Carsten Boyer Thøgersen**, tidligere kontorchef i udenrigsministeriet og generalkonsul i Shanghai og Guangzhou

Dato: Lørdag 24/10

Tid: 10.00-16.00

Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

DEMOKRATIETS KRISE OG DEN NYE KONSERVATISME

Vores demokratier gennemlever en midtlivskrise, hvor de har mistet orienteringen og ser ud til at falde fra hinanden. Der ses alvorlige demokratiske krisetegn i forbindelse med den engelske Brexit-diskussion, i nye højrenationale bevægelser i Tyskland og i stærkt konservative partier i Polen og Ungarn. Populistiske slagord og nationalisme gør sig markant gældende hos de politiske ledere i USA og Rusland, mens der i bl.a. Tyrkiet og i Mellemøsten ses forstærkede autokratiske tendenser. I denne forelæsningsrække vil vi fokusere på demokratiets aktuelle krise, som den kommer til udtryk over det meste af verden. Forelæsningsrækken er baseret på en ny bog, 'Demokratiets krise og de nye autokratier' (udkommer september 2020), hvori forskerne diskuterer de lande, som belyses i foredragsrækken, men også en række andre lande i og uden for Europa. Forelæsningsrækken tager udgangspunkt i bogen 'Demokratiets krise og de nye autokratier' (Aarhus Universitetsforlag, 2020). Du kan købe bogen med 35% rabat ved at bruge koden FU659, når du bestiller bogen her: <https://unipress.dk/>

04/11 Brexit og krisen i det britiske demokrati. Casper Sylvest, lektor i historie, Syddansk Universitet

11/11 Tyskland: Stabilitetens hjemland under pres fra højre? Thomas Wegener Friis, ph.d. i koldkrigsstudier, Syddansk Universitet

18/11 Antidemokratiske tendenser i Visegrad-landene? Peter Bugge, lektor i Centraleuropastudier, Aarhus Universitet

25/11 Donald Trump og populismen i USA. Niels Bjerre-Poulsen, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet

02/12 Nykonservatisme og nationalisme i Putins Rusland. Erik Kulavig, lektor i historie, Syddansk Universitet

09/12 Forstærkede autokratiske tendenser i Tyrkiet og Mellemøsten. Peter Seeberg, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet

Holdnr: 2022-052

Dato: 6 onsdage, start 4/11

Tid: 18.15-20.00

Pris: 795 kr. Studerende: 445 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

SUNDHEDSVÆSENET EFTER COVID-19

Coronakrisen har vendt op og ned på mange ting. Vores sundhedsvæsen er blevet testet som aldrig før, og effekterne af krisen skal vi leve med i årevis. Vi har også lært meget nyt. Diskussionen om fremtidens sundhedsvæsen er mere aktuel end nogensinde og må nu ses i et nyt lys. Hvad har vi lært? Kan vores sundhedsvæsen stå distancen? Hvordan skal og kan der prioriteres i fremtiden? Hvilken struktur giver danskerne den bedste sundhed, og hvad vil vi betale for det? Kjeld Møller Pedersen tager temperaturen på vores sundhedsvæsen og stiller skarpt på en række af de mest centrale udfordringer.

Holdnr: 2022-117

Kjeld Møller Pedersen, professor i sundhedsøkonomi, Syddansk Universitet

Dato: Onsdag 4/11

Tid: 17.30-21.15

Pris: 355 kr. Studerende: 205 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

Følg med på Facebook
[facebook.com/
koldingfolkeuniversitet](https://facebook.com/koldingfolkeuniversitet)

60+ EN NY BEGYNDELSE

Stadig flere 60+’ere oplever, at de både mentalt og fysisk kan mere end forventet, og at det ikke er dem, men måske snarere den ensidige fortælling om forfald og tab, der skal pensioneres. I dag har mange erfaret, at de sociale, mentale og fysiske aspekter i den nye livsfase efter arbejdslivet er vigtige. Hvad skal den nye livsfase bruges til? Få et grundigt kig ind ad vin-duet til de mange aspekter i den nye begyndelse som fuldvoksen 60+’er og hør forskernes bud på, hvad et godt, sundt og meningsfuldt liv som 60+’er kan være i det 21. århundrede.

- 16/09

Sociale relationers indvirken på sund aldring. Janna Sylvestersen, lektor, Via University College
- 23/09

Positiv psykologi og det meningsfyldte liv. Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet samt ekstraordinær professor, North-West University, SA
- 30/09

Den nye livsfase – når ’det er alderbedst’. Poul-Erik Tindbæk, ph.d. i voksenuddannelse og chefkonsulent i En3karriere
- 07/10

Sund og aktiv aldring – hvad kan man selv gøre. Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet
- 21/10

Hvordan vi ser tilbage på vores liv - livsfortællinger. Dorthe Kirkegaard Thomsen, professor i kognitionspsykologi, Aarhus Universitet
- 28/10

Hold hjernen i gang. Åsa Fex Svenningsen, lektor i neurobiologi, Syddansk Universitet

Holdnr: 2022-143
Dato: 6 onsdage, start 16/9
Tid: 18.15-20.00
Pris: 795 kr. Studerende: 445 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

GÅ DIG KLOG: NATUREN SOM TERAPI

Tag med på en gåtur i et af Koldings grønne områder, hvor vi undersøger hemmelighederne bag naturens helbredende kræfter. Naturvejleder og ph.d.-studerende i psykologi Simon Høegmark giver undervejs naturvidenskabelige, psykologiske og filosofiske forklaringer på, hvordan naturen kan helbrede os både fysisk og mentalt. F.eks er naturen i kombination med åndedræt og opmærksomhedstræning det bedste våben, vi har mod stress. Naturen kan hjælpe os med at skabe balance i sindet og øger kropsbevisheden. Der vil på turen også indgå praktiske øvelser, som man selv kan arbejde videre med. Simon Høegmark er naturvejleder, phd.-studerende i psykologi ved Syddansk Universitet og medforfatter til bogen 'Vi er natur' om naturens særlige evne til at helbrede krop og sind. Bogen er netop udkommet og kan købes på muusmann-forlag.dk.

Holdnr: 2022-191
Simon Høegmark, ph.d.-studerende i psykologi og naturvejleder, Syddansk Universitet
Dato: Mandag 5/10
Tid: 16.00-17.45
Pris: 235 kr.
Sted: Museet Trapholt, skulpturparken, Æblehaven 23, 6000 Kolding. Nøjagtigt mødested annonceres senere

KAN MAN LÆRE AT VÆRE HELDIG?

Hvordan kan det være, at nogle mennesker altid er heldige som Fætter Højben, mens andre synes at være født under en uheldig stjerne omringet af knuste spejle? Vi banker under bordet eller krydser fingrene, når vi virkelig ønsker, at det skal gå godt. Men hvorfor ikke gå mere konstruktivt til værks? Inden for psykologien handler held og uheld nemlig i langt højere grad om livsindstilling, tankemønstre og reaktioner end om firkløvere og hestesko. Du kan kort sagt lære at blive mere heldig. Med udgangspunkt i positiv psykologi stiller vi skarpt på studiet af held. Hør bl.a. om din ”held-profil”, de fire ”held-principper”, og lær, hvordan du kan bruge din viden til at øge dit held – både på jobbet og privat. Undervisningen veksler mellem forelæsning og små praktiske øvelser.

Holdnr: 2022-059
Kirsten Gibson, cand.mag., direktør i Waves Education og ekstern underviser på Masteruddannelsen i positiv psykologi, Aarhus Universitet
Dato: Lørdag 28/11
Tid: 10.00-16.00
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

ALT HVAD DU BØR VIDE OM ANTI-INFLAMMATORISK LEVEVIS

Bliv inspireret af kloge valg i hverdagen uden løftede pegefingre. Se yngre ud. Smid overflødige kilo uden sult. Slip af med smerter. Få styr på blodsukker, gigt, hud, blodtryk, kolesterol, tarmflora og fordøjelse. Husk bedre. Få brug for mindre medicin. Lev længere og vær rask, glad og aktiv imens. Er du klar til den store forvandling? Det er aldrig for sent at hanke op i sit helbred.

Holdnr: 2022-015
Jerk W. Langer, læge og forfatter
Dato: Lørdag 10/10
Tid: 10.00-14.00
Pris: 355 kr. Studerende: 205 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

SKÆRP DINE SANSER

Vi oplever verden gennem vores sanser, som dagligt bombarderes med tusindvis af forskellige informationer. Men hvordan fungerer sanserne egentlig? Og hvordan kan vi komme mere i kontakt med de sanser, vi måske ikke bruger så ofte? En duft af vin eller lavendel kan medføre glæde. Men en duft kan også få et menneske til at huske ting, som det måske lykkeligt har fortrængt. Vi er dybt afhængige af vores sanser, og når noget ændres eller går galt i sanseprocessen, kan det derfor også have vidtrækkende konsekvenser for vores liv. Få skærpet dine sanser, når to eksperter gør dig lidt klogere på kroppens sanseorganer og hjernens sansefunktioner.

Holdnr: 2022-145
Jakob Christensen-Dalsgaard, lektor i biologi, Syddansk Universitet, **Åsa Fex Svenningsen**, lektor i neurobiologi, Syddansk Universitet
Dato: Lørdag 24/10
Tid: 10.15-14.15
Pris: 295 kr. Studerende: 148 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

SLIP BEKYMRINGERNE

Det er en udbredt opfattelse, at den bedste måde at takle kriser på, er ved at bearbejde dem. Vi taler, tænker og analyserer i et forsøg på at tømme rygsækken for dårlig baggage. Men psyken skal ikke betragtes som en rygsæk. Ifølge banebrydende ny forskning inden for metakognitiv terapi bør sindet i stedet betragtes som en si, hvor alt passerer, med mindre vi selv aktivt vælger at holde fast i det. Brug denne lørdag som en introduktion til metakognitiv terapi, og få øvelser til at arbejde med at løse konkrete bekymringer.

Holdnr: 2022-029
Michael Portz, psykolog og certificeret metakognitiv terapeut
Dato: Lørdag 31/10
Tid: 10.00-14.00
Pris: 355 kr. Studerende: 205 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

HJERNEMAD

Kan vi spise os til et bedre mentalt helbred? Hjernemad er et ord, der er dukket op i det offentlige rum. Det viser en vigtig sammenhæng mellem hjerne, kost, mave og tarme, som tidligere har været overset. Vi ved det alle sammen godt – det vi spiser, påvirker vores fysiske og psykiske sundhed, men det har ikke altid været en selvfølge, og vi glemmer det tit i hverdagen. Men hvordan påvirker kosten rent faktisk vores hjerne? Er der nogle særlige fødevarer, der egner sig godt til at give vores hjerne energi? Hvad er sammenhængen mellem tarmen og hjernen? Kan vi ændre vores sind gennem måden, vi spiser på? Kom og få svarene på de gådefulde sammenhænge mellem hjernen og mad, når ny viden bringes på banen af eksperter inden for området hjerne og mad. Find yderligere information om de seks forelæsninger på hjemmesiden.

Holdnr: 2022-032
Dato: 6 tirsdage, start 3/11
Tid: 18.15-20.00
Pris: 795 kr. Studerende: 445 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

SPIS BLODTRYKKET NED PÅ 14 DAGE

Hver femte voksne dansker har forhøjet blodtryk. Næsten lige så mange har problemer med kolesterol. Forhøjet blodtryk kaldes også ”den stille dræber” og kan med tiden få fatale konsekvenser. Heldigvis kan du selv gøre meget for at få tallene ned, så du kan bruge mindre medicin, måske endda helt undvære pillerne. Din mad er helt afgørende. Læge Jerk W. Langer præsenterer i sin nyeste bog en måde ”at spise blodtrykket ned”, der i forhold til typisk dansk mad både kan forebygge, behandle og sommetider endda helbrede forhøjet blodtryk.

Holdnr: 2022-017
Jerk W. Langer, læge og forfatter
Dato: Mandag 30/11
Tid: 18.15-20.00
Pris: 195 kr. Studerende: 145 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

ALT HVAD DU BØR VIDE OM COLLAGEN: HUD, LED, KNOGLER, MUSKLER OG FORDØJELSE

Collagen holder sammen på kroppen: Knogler, led, sener, brusk, blodkar og organer. Men med alderen danner vi mindre collagen. Mad med collagen er med til at forsinke og modvirke aldersforandringer, holde leddene smidige og knoglerne stærke, bevare hudens fasthed og fugt, forbedre restitution efter træning, hjælpe vægttab på vej og gavne tarmflora og fordøjelse. Jerk W. Langer har netop skrevet den første, store danske guide, til hvordan du får masser af collagen med de lækreste opskrifter. I foredraget fortæller Jerk om de seneste resultater fra forskningens spydspidser verden over. Du får praktiske råd til at komme i gang med at indbygge collagen i anti-inflammatorisk kost.

Holdnr: 2022-027
Jerk W. Langer, læge og forfatter
Dato: Mandag 16/11
Tid: 18.15-20.00
Pris: 195 kr. Studerende: 145 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

Natur og univers

VADEHAVET – LANDSKAB, NATUR OG FUGLE

Vadehavet er det vigtigste område herhjemme for mange trækfugle, og internationalt er det blandt de bedste vådområder i verden. Det er beskyttet som vildtreservat, Ramsar-område, Natura 2000-område, nationalpark og senest også kommet på UNESCOs Verdensarvsliste. Men er denne beskyttelse tilstrækkelig til at sikre Vadehavet i fremtiden? Hør om Vadehavets natur og landskaber, der er domineret af tidevandet. Du kommer med på en tur, hvor du møder en række karakteristiske landskaber: tidevandsflader, højsande, marsk, klitter og sandstrande. Landskaber, som ligger i naturtilstand, så langt øjet rækker. Trækfuglene får særlig opmærksomhed i foredraget – herunder kommer vi ind på udviklingen i fuglenes antal, hvor nogle arter er i voldsom fremgang, hvorimod andre er på vej til at forsvinde. Årsagerne til disse ændringer er mange – næringsstoffer, sedimenttransport, klimaændringer og naturforvaltning er nogle af dem. Endelig ser vi på prognosen for arternes udvikling i de kommende år, og vi vil se på paralleller til udviklingen i den tyske og hollandske del af Vadehavet.

Holdnr: 2022-060
Karsten Laursen, seniorforsker i faunaøkologi, Aarhus Universitet
Dato: Tirsdag 27/10
Tid: 18.15-20.15
Pris: 195 kr. Studerende: 145 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

ABEN DER BLEV VERDENS HERRE

De seneste 150 år har forskere søgt efter sandheden om det første menneske. Men med syv millioner års historie, og et utal af tidligere menneskearter, kan man kun opstille sandsynlige forløb. Denne dag ser vi nærmere på menneskets evolution. For hvordan endte en abe med at blive verdens hersker? Hvordan kortlægger vi menneskets historie ud fra arkæologiske fund? Og hvad betyder nye fund for fortællingen? Bliv klogere på menneskets evolution, udvandringen fra Afrika til resten af verden, og hvordan mennesket udviklede sig til at blive et tobenet, skaldet og tænkende væsen. Vi kommer også omkring det sociale menneske, sprog, landbrug, beherskelse af ilden og tæmningen af vilde dyr, som fx ulven. Undervisningen tager udgangspunkt i udgivelsen 'Evolutionens menneske – menneskets evolution' (Aarhus Universitetsforlag). Du kan købe bogen med 35% rabat ved at bruge koden FU659, når du bestiller bogen her: <https://unipress.dk/>

Holdnr: 2022-110
Ole Høiris, Docent, Aarhus Universitet, **Peter K.A. Jensen**, klinisk lektor i human genetik og overlæge, Aarhus Universitet
Dato: Lørdag 31/10
Tid: 10.45-16.45
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

GRØNLAND

Isbjerge og indlandsis præger den grønlandske natur. Kolossale isbjerge i blå og hvidt og i fantastiske former flyder i det dybblå hav. Indlandsisen virker stivnet og fastlåst, men en bragen og knagen afslører, at også her er der bevægelse og forandring. Men Grønland er også grønne fjelde med en pragt af vilde blomster, lange fjorde, stejle klipper, bjerge, varme kilder og en himmel, uendelig høj og en luft så skærende ren. Under den korte og intense arktiske sommer prydes fjeldlandskaberne af et væld af farver fra blomster, urter, mos og lyng. Grønland rummer samtidig en stor rigdom af dyrearter, der alle har tilpasset sig det arktiske klima både på land og i havet. I Grønland er der 9 landpattedyr, 60 ynglende fuglearter, 15 hvalarter, 7 sælarter og ca. 500 blomstrende plantearter. Vi ser på, hvordan de grønlandske dyr og planter har tilpasset sig til det barske arktiske miljø, men også hvordan de er sårbare over for menneskelige påvirkninger.

Holdnr: 2022-136
Uwe Lindholdt, biolog
Dato: Lørdag 14/11
Tid: 10.15-16.15
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

FREMTIDENS DIGITALE TEKNOLOGIER

Forestil dig en hverdag, hvor dit smartwatch fortæller dig, om du er ved at blive syg, hvor dine briller viser data, fx om den by, du går rundt i, eller hvor du får leveret varer til døren med droner eller selvkørende biler. Den digitale udvikling tordner afsted, og nye muligheder blomstrer for øjnene af os. Big Data, Blockchain, Internet of Things – vi når knapt nok at forstå teknologierne, før de spås at få en enorm indflydelse på vores fremtid. Hør om nogle af de digitale teknologier, som eksperterne mener vil revolutionere verden og ændre vores hverdag.

03/11 Big Data. Kaj Grønæk, professor i datalogi, Aarhus Universitet
10/11 Augmented Reality. Jens Emil Grønæk, postdoc i datalogi, Aarhus Universitet
17/11 Blockchain. Jesper Buus Nielsen, professor i datalogi, Aarhus Universitet
24/11 Internet of things. Niels Olof Bouvin, lektor i datalogi, Aarhus Universitet
01/12 Kunstig intelligens og maskinlæring. Ira Assent, professor i datalogi, Aarhus Universitet

Holdnr: 2022-116
Dato: 5 tirsdage, start 3/11
Tid: 18.15-20.00
Pris: 695 kr. Studerende: 385 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

TROR VI PÅ LIV I DET YDRE RUM?

Myldrer det med liv i rummet, eller er vi enestående? Astro- nomerne regner med at finde spor af liv inden for de næste 5 år – hvis det ellers eksisterer. Det vil have stor videnskabelig betydning at finde liv derude, men det har også konsekvenser at få afklaring på, om vi er alene eller ej. I utallige af verdens religioner har man anbragt sin gud eller sine guder oppe på himlen eller ude i rummet. Er troen på intelligent liv i det ydre rum den nye religion? Hvor mange tror, og hvad tror de på? Er aliens i nedfaldne UFO'er i virkeligheden guderne, som er nedsteget til Jorden? Og hvor går grænsen imellem religion og vanvid? Denne aften tager cand. mag. i religion og historie Katrine Rønne Nikolajsen og astronom Ole J. Knudsen hul på nogle af disse emner.

Holdnr: 2112-017
Ole J. Knudsen, BSc i fysik og astronomi, Aarhus Universitet, **Katrine Rønne Nikolajsen**, cand.mag. i religion og historie
Dato: Tirsdag 16/3 2021
Tid: 17.30-21.15
Pris: 355 kr. Studerende: 205 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

Mød forskerne – i podcasts og livestreams

Lyt til forskerne i podcast, når det passer dig

Der ligger 200 podcasts frit tilgængelige på RADIO4's hjemmeside – og der kommer hele tiden nye til. I 'Vildspor' jagter vært Rasmus Ejrnæs Danmarks vildeste natur sammen med en masse forskere og fortæller bl.a. om fantastiske bier, og hvad vi kan opleve i naturen uden for vores egen dør. I programmet 'Kraniebrud' kan du blive klogere på alverdens emner i godt selskab med forskerne – bl.a. præsidentvalget i USA, hukommelsen, søvn og astronomi.

Lyt til podcasts her:
radio4.dk/program/vildspor og radio4.dk/program/kraniebrud

Få indblik i verden – med livestreams hjemmefra

Under coronakrisen har mere end 11.000 fulgt Folkeuniversitetets forsker-livestreams hjemme fra stuen – mange i godt selskab med familien. Så vi forstærker livestream-programmet i efteråret. Fra september tager vi temperaturen på verden med en række aktualitetsforelæsninger online. Bl.a. deler Mette Thunø, lektor på Aarhus Universitet, sin viden om Kina, og Flemming Splidsboel, seniorforsker ved DIIS, går tæt på Rusland.

Tilmeld dig livestreams her:
fuau.dk/program/livestream

Kunst, arkitektur og design

HVAD ENHVER BØR VIDE OM BILLEDKUNST

Hvad er det egentlig, vi bør vide om billedkunst? Hvor mange kunstnere skal vi kende for at vide, hvad vi bør vide? Er målet at kunne score højt i Besserwisser eller Trivial Pursuit ved at kunne gætte en kendt kunstner? Eller er det i virkeligheden slet ikke et spørgsmål om bare at have præsentsviden? Mag.art. i kunsthistorie Signe Jacobsen har mange års erfaring som museumsinspektør og kunstformidler. Ved denne temadag perspektiverer hun kunstens evne til at bevæge, gribe og til at give mening og dybde i tilværelsen. Forelæsningsrækken giver en forståelse af, hvad det er, alle bør vide om billedkunst for selv at få store oplevelser med kunsten, eller forstå, hvorfor andre får det.

Holdnr: 2022-075
Signe Jacobsen, kunsthistoriker
Dato: Lørdag 19/9
Tid: 11.00-14.30
Pris: 355 kr. Studerende: 205 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

40 IKONISKE FOTOGRAFIER

Mennesker husker i billeder, og vores visuelle hukommelse er nærmest uendelig. Gennem årene har vi set millioner af billeder – og så er der alligevel nogle af dem, der bliver hængende og bliver en del af vores eksistentielle beredskab. Dem kalder vi ikoner, og en meget stor del af dem er fotografier. I løbet af kun én aften vil Gunner Byskov, leder af fotografuddannelsen, præsentere jer for 40 af disse ikoniske fotografier, lige fra år 1840 og frem til vores årtusind, hvor han både vil fokusere på fotograferne, på de fotografiske kvaliteter og på den historie, der gør netop dem til noget særligt. Mød Newman, Capa, W. Eugene Smith, Weegee, Erik Refner, Marinus, Kevin Carter – og alle de andre!

Holdnr: 2022-066
Gunner Byskov, cand.mag. i dansk og kunsthistorie samt leder af fotografuddannelsen, Medieskolerne, Media College Denmark
Dato: Onsdag 7/10
Tid: 17.15-21.15
Pris: 355 kr. Studerende: 205 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

DESIGNERNE DER GAV VELFÆRDSSTATEN FORM

I sygehusets vandrehal, i rådhusets aula, på skoler og biblioteker. De står der stadig: designermøblerne, der gav velfærdsstaten form. I bygninger rejst til at forme en ny tid. På ruinerne af 2. Verdenskrig byggede Danmark den velfærdsstat, vi kender i dag. Danske arkitekter og designere var med til at udvikle dens æstetiske udtryk gennem nye offentlige byggerier og møbler til folket. Arne Jacobsen, Børge Mogensen, Poul Henningsen, Hans J. Wegner og Verner Panton etablerede tilsammen en dansk æstetik, der understøttede en ny national selvforståelse og identitet. Hør fra fem designforskere, hvordan velfærdsstatens æstetiske udtryk kom danskerne til gode og få indsigt i, hvordan designet fra dengang stadig påvirker vores trivsel i det offentlige og private rum. Forelæsningsrækken er arrangeret med afsæt i udstillingen ARNE JACOBSEN – DESIGNER DANMARK, der kan opleves på Trapholt Kunstmuseum fra 10. september 2020.

- 23/09 Arne Jacobsen.** Annika Skaarup Larsen, kurator på udstillingen Arne Jacobsen – Designer Danmark på Trapholt
- 30/09 Børge Mogensen.** Karen Grøn, museumsdirektør Trapholt
- 07/10 Poul Henningsen.** Niels Peter Skou, lektor i design og kommunikation, Syddansk Universitet
- 21/10 Hans J. Wegner.** Anne Blond, formand for Statens Kunstfond Projektstøtteudvalg for Kunsthåndværk og Design
- 28/10 Verner Panton.** Sara Staunsager, museumsinspektør Trapholt

Holdnr: 2022-152
Dato: Onsdage, start 23/9
Tid: 19.00-20.45
Pris: 695 kr. plus entré til Trapholt. Studerende/medlemmer af Klub Trapholt: 385 kr. og gratis adgang til Trapholt
Sted: Trapholt, Æblehaven 23, 6000 Kolding

RUNDT OM PORTRÆTTET

Vi undersøger portrætgenren i form af tegninger, malerier, skulpturer og fotografier fra forskellige lande og perioder. Vi skal se på selvportrætter af fx Michael Kvium og Francis Bacon og på kønsmanifestationer i portrætter, fx hos Skagensmalerne og De Unge Vilde. Vi ser også på kunstnere, der portrætterer børn, fra den danske guldaldermaler Constantin Hansen til den amerikanske fotograf Sally Mann. Endelig skal vi se på, hvordan portrætgenren er blevet brugt til at cementere og diskutere magt. Her kommer vi både til at møde italienske renæssancekøbmænd og danske regenter, som de er malet af fx Bronzino i 1500-tallet og Niels Strøbek i slutningen af 1900-tallet. Vi skal også se nærmere på de portrætter, der siden begyndelsen af 1900-tallet er blevet malet af Danmarks statsministre.

Holdnr: 2022-105
Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie
Dato: Lørdag 31/10
Tid: 10.00-16.00
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

MICHAEL KVIUM: NATUR OG SAMFUNDSKRITIK

Kunstneren Michael Kvium er kendt, elsket og hadet for sine forvrængede menneskefigurer og stærke symboler. Fra midten af 1990'erne optræder flere og flere dyr og naturelementer i Kviums værker, og senest er der føjet en markant samfundskritisk dimension til hans virke. Vi fokuserer på naturen og samfundskritikken i Kviums kunst: Vi skal se på, hvilke dyr Kvium gengiver, og på den rolle, de spiller i værkernes fortællinger. Vi skal også bag om nogle af de senere års samfundskritiske og satiriske værker. For hvor "naturlig" er egentlig den natur, vi møder hos Kvium? Og hvad er det for en verdensorden, Kvium kommenterer med sin kunst?

Holdnr: 2022-089
Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie
Dato: Lørdag 7/11
Tid: 10.15-14.15
Pris: 355 kr. Studerende: 205 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

KVINDERNES KUNSTHISTORIE

Kvindelige kunstnere er markant underrepræsenterede i kunsthistorien, i samlinger, i udstillinger og på gallerierne. I dag er der et stadigt øget fokus på at skrive de mange betydningsfulde kvindelige kunstnere tilbage i kunsthistorien. Vi ser nærmere på den kønsmæssige ubalance i kunstverdenen og undersøger, hvorfor kvindelige kunstnere historisk set ikke er blevet indkøbt, udstillet og kanoniseret i samme grad som deres mandlige kolleger. Vi ser nærmere på værker af nogle af kunsthistoriens kendte og i dag mere ukendte kvinder. Hovedvægten vil ligge på danske billedkunstnere som for eksempel Christine Løvmand, Anna Ancher, Anna Petersen, Bertha Wegmann, Kirsten Justesen og Ursula Reuter Christiansen.

Holdnr: 2112-010
Rikke Zinck Jensen, kunsthistoriker og tidl. museumsinspektør, Den Hirschsprungske Samling
Dato: Lørdag 13/2 2021
Tid: 10.00-16.00
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

DANSK KUNSTS KLASSIKERE

Få en introduktion til nogle af dansk kunsthistories højdepunkter. Fra Anna Anchers vidunderlige stoflige lys og sympatiske portrætter af håndarbejdende skikkelser til Michael Kviums gakkede 'idioter', uhyggelige køkkenscener og mange citroner. Hør også om Bjørn Nørgaards smukke gobeliner på Christianborgs Slot, Poul Gernes koloristiske stil og meget mere.

- 23/02 Anna Ancher.** Lilian Munk Rösing, lektor i litteraturvidenskab, Københavns Universitet, kritiker for Politiken
- 02/03 Poul Gernes.** Vibeke Sandby, mag.art. i kunsthistorie
- 09/03 Bjørn Nørgaard.** Vibeke Sandby, mag.art. i kunsthistorie
- 16/03 Michael Kvium.** Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab
- 23/03 Kathrine Ærtebjerg.** Mai Misfeldt, cand.mag. i litteraturhistorie og anmelder
- 30/03 Francisca Clausen.** Rikke Zinck Jensen, kunsthistoriker og tidl. museumsinspektør, Den Hirschsprungske Samling

Holdnr: 2112-002
Dato: 6 tirsdage, start 23/2 2021
Tid: 18.15-20.00
Pris: 795 kr. Studerende: 445 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

DEN VESTLIGE KULTURS ARKITEKTURHISTORIE

Vi gennemgår væsentlige epoker i arkitekturhistorien fra de græske bysamfund og frem til samtidens globalisering. Tag med på en fascinerende rejse i den vestlige civilisations arkitekturhistorie, når vi dykker ned i bl.a. antikkens græske templer, middelalderens gotiske katedraler, renæssancens og klassicismens symmetriske bygningskunst og modernismens rationelle og rene formsprog. Fokus vil være på arkitekturens forhold til æstetiske, sociale og politiske samfundsforhold i den vestlige verden.

Holdnr: 2112-013
Leif Høgfældt Hansen, lektor i arkitektur, Arkitektskolen Aarhus
Dato: Lørdag 27/2 2021
Tid: 10.00-16.00
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

Litteratur, film og musik

MUSIKKENS MESTERVÆRKER

Nogle musikværker kan høres igen og igen og er i ordets bedste forstand "uopslidelige". De kan både give os stor glæde og overraske os ved, at vi opdager nye ting. I forelæsningsrækken dykker vi ned i nogle af de store musikværker, og fælles for de fire værker er, at de alle fortæller en historie. Få lejlighed til at fordybe dig i ét værk ad gangen, og få samtidig en introduktion til almene musikbegreber, musikgenrer, stiltræk og musikhistorie. Bliv rustet til at få endnu mere ud af din næste musikoplevelse – uanset om det er et nyt værk, du kaster dig over, eller om du genhører netop et af disse mesterværker. Alle deltagere får adgang til musikken via internettet, og skal til hver mødegang lytte til værket på forhånd.

- 02/10 Vivaldi: De fire årstider.**
09/10 Elgar: Enigma-variationer.
23/10 Smetana: Mit fædreland.
30/10 Tjajkovskij: Symfoni nr. 4.

Holdnr: 2022-127
Leif V. S. Balthersen, mag.art. i musikvidenskab
Dato: 4 fredage, start 2/10
Tid: 11.00-12.45
Pris: 595 kr. Studerende: 325 kr.
Sted: Kolding Bibliotek, Slotssøvejen 4, 6000 Kolding

Følg med på Facebook
[facebook.com/
koldingfolkeuniversitet](https://facebook.com/koldingfolkeuniversitet)

AKTUELLE DANSKE BESTSELLERE – MED KANT

Grav et spadestik dybere ned i dansk litteraturs aktuelle bestsellere sammen med eksperterne. De udvalgte danske bestsellere er alle bøger med 'kant'. De tager fat på livets store spørgsmål på en vedkommende og udfordrende måde. De dykker ned i det danske familieliv i samtiden såvel som i fortiden. Tonelejerne spænder vidt: fra rodløshed beskrevet med kulsort humor til punktlig og lyriske refleksioner over et smertefuldt tab. Dermed viser de også meget fint den mangfoldighed af stemmer og skrivemåder, som karakteriserer den aktuelle danske litteratur. Bliv introduceret til aktuelle danske bestsellere!

- 19/10 Naja Marie Aidt: 'Har døden taget noget fra dig så giv det tilbage'.** Anders Østergaard, ekstern lektor i litteratur, Københavns Universitet
26/10 Dorthe Nors: 'Kort over Canada'. Erik Skyum-Nielsen, lektor i dansk litteratur, Københavns Universitet
02/11 Kristian Bang Foss: 'Frank vender hjem'. Leif Søndergaard, lektor emeritus i litteratur, Syddansk Universitet
09/11 Mich Vraa: 'Vaniljehuset'. Mogens Davidsen, lektor i litteratur, Syddansk Universitet
16/11 Thomas Boberg: 'Africana'. Jørgen Aabenhus, ekstern lektor i dansk, Syddansk Universitet

Holdnr: 2022-037
Dato: 5 mandage, start 19/10
Tid: 18.30-20.15
Pris: 695 kr. Studerende: 385 kr.
Sted: Kolding Bibliotek, Slotssøvejen 4, 6000 Kolding

TOM BUK-SWIENTY OM LØVINDEN KAREN BLIXEN

Mød succesforfatteren, journalisten og historikeren Tom Buk-Swienty, som i sin bog 'Løvinden' på fornem vis finder de glemte og skjulte sider af historien om Karen Blixen frem og gør dem til store og medrivende læseoplevelser. Denne aften kan du opleve ham i samtale med lektor emeritus i litteratur, Leif Søndergaard. I Afrika kaldte de Karen Blixen "The Lioness". Hun ankom med store drømme om et nyt og frit liv til Afrika i januar 1914, og forlod kontinentet ribbet for alt i 1931. I de 17 år, hun boede i Kenya, var hun gift med – og skilt fra – den svenske baron Bror Blixen-Finecke, der smittede hende med syfilis. Hun havde en lidenskabelig affære med den engelske adelsmand Denys Finch Hatton, og i ti år var hun direktør for Karen Coffee Company, en stor kaffefarm med flere hundrede ansatte. Med sin medrivende og store fortælleglæde og på baggrund af en indtil for nylig hemmeligholdt og omfattende brevkorrespondance, der gør det muligt at tegne et nyt og frisk portræt af løvinden, skildrer Tom Buk-Swienty Blixens liv i Kenya. Et liv, der var præget af økonomiske trængsler, storslåede safarier, fejlslagen høst, verdenskrig, faldende konjunkturer, skilsmisse, forelskelse, grænseløs kærlighed til landet og dets sorte befolkning – og tabet af det alt sammen. Farmen gik konkurs, Denys blev dræbt i et flystyrt, hun selv var dybt fortvivlet, forsøgte selvmord, men begyndte samtidig for alvor at skrive. Tilbage i Danmark skabte hun sig et verdensnavn som "story-teller", og Karen Blixen er i dag en af verdenslitteraturens største internationale navne. Bogen 'Løvinden – Karen Blixen i Afrika' blev overstrøget med anmelderstjerner, da den udkom. "Et mageløst mammutværk" skrev Berlingske bl.a. og gav den 6 stjerner.

Holdnr: 2022-061
Tom Buk-Swienty, historiker, journalist og forfatter, **Leif Søndergaard,** lektor emeritus i litteratur, Syddansk Universitet
Dato: Torsdag 19/11
Tid: 18.15-20.00
Pris: 195 kr. Studerende: 145 kr.
Sted: Kolding Bibliotek, Slotssøvejen 4, 6000 Kolding

Har du fundet et
spændende forløb?

Tilmeld dig på
fuodense.dk/kolding

Arbejdsliv, ledelse og kommunikation

FORANDRINGSKOMMUNIKATION DER FRYDER

Forandring fylder meget i private og offentlige organisationer; fra udmeldingen af en ny strategi, fusion, besparelse og organisationsændring til implementeringen af nye retningslinjer, IT-systemer og værdigrundlag. Uanset baggrund og målsætning har forandringerne én ting til fælles; kommunikationen skal planlægges omhyggeligt, hvis forandringsprocessen skal være både effektiv og tage hensyn til medarbejdernes behov. Få inspiration, viden og værktøjer til at kommunikere hensigtsmæssigt, når forandringer ruller ind over arbejdspladsen. Med afsæt i forskning og cases, der kobler strategisk kommunikation og organisationspsykologi, lærer du at tage højde for følelsers betydning, og alt det, der sker under overfladen i og mellem mennesker i forandring. Først med denne indsigt kan du planlægge en effektiv kommunikation, der får jer helt i mål med forandringsprocessen. Forløbet tager afsæt i bogen 'Forandringskommunikation' (Samfundslitteratur).

Holdnr: 2022-082

Helle Petersen, ph.d. i forandringskommunikation og master i organisationspsykologi

Dato: Lørdag 19/9

Tid: 10.00-16.00

Pris: 695 kr. Studerende: 385 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

POSITIV PSYKOLOGI I LEDELSE

Inden for den positive psykologi stiller man spørgsmålet: hvad gør livet værd at leve? Hvad er det, der får os til at trives som individer og i fællesskaber? Vi kan stille de samme typer af spørgsmål i en arbejdslivssammenhæng. Hvad er det, der giver arbejdslivet mening? Hvordan kan jeg trives som individ og i fællesskaber på min arbejdsplads? Trivsel giver mentalt overskud, og det kan mærkes i en arbejdssammenhæng, hvor trivsel spiller en vigtig rolle for udviklingen af robuste medarbejdere og arbejdsfællesskaber. I denne forelæsningsrække dykker vi ned i centrale aspekter af den positive psykologi i en arbejdslivssammenhæng. Hvilken rolle spiller motivation? Hvordan skaber man en robust arbejdskultur? Hvordan påvirker stress og coping fællesskabet? Hvordan oparbejdes positiv styrkebaseret ledelse? Hvilken rolle spiller tryghed i arbejdslivet? Og er mindfulness et godt værktøj til stresshåndtering?

22/09 Positiv psykologi og motivation. Nina Tange, cand.scient.soc., specialkonsulent, DPU, Aarhus Universitet

29/09 Udvikling af en robust kultur på arbejdspladsen. Ida Thrane Hertz, cand.mag. i psykologi og kommunikation, chefkonsulent, Center for Mental Robusthed

06/10 Kollektiv stress og kollektiv coping. Janne Skakon, organisationspsykolog, ph.d., Københavns Universitet

20/10 Samskabelse og medskabelse i robuste organisationer. Karen Marie Fiirgaard, cand.psych.aut. og organisationskonsulent, selvstændig erhvervspsykolog.

27/10 Psykologisk tryghed i arbejdslivet. Rebekka Bøgelund, seniorkonsulent, Videncenter for God Arbejdslyst

03/11 Mindfulness og stresshåndtering. Jesper Dahlgaard, forskningsleder og docent ved Program for Krop og Mental Sundhed, VIA UC og lektor ved Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet

Holdnr: 2022-131

Dato: 6 tirsdage, start 22/9

Tid: 19.00-20.45

Pris: 1075 kr. Studerende: 565 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

DEN RETORISKE VÆRKTØJSKASSE

De fleste kender det. Argumenterne snubler over hinanden, og ordene kommer ikke ud over rampen. Men hvordan mestrer man formidling, der fænger? Bliv klogere på alt fra kropssprogets indflydelse på kommunikationen til den gode argumentations grundtrin, når vi åbner op for en værktøjskasse fuld af retoriske hjælpemidler. Vi sætter fokus på, hvad forberedelse gør for din præsentation, det gode skriftsprogs betydning for teksten, stemmeføring i mundtlige præsentationer og fortællinger, der gør en forskel. Få et grundigt indblik i kommunikationens forskellige facetter og en række konkrete redskaber til at blive en bedre kommunikator.

20/10 Introduktion til retorikkens verden. Jo Hermann, ekstern lektor, Syddansk Universitet

27/10 Retorisk argumentation. Jo Hermann, ekstern lektor, Syddansk Universitet

03/11 Tilpas talen til lejligheden. Jo Hermann, ekstern lektor, Syddansk Universitet

10/11 Giv teksten liv. Andreas Immanuel Graae, postdoc i litteratur, Syddansk Universitet

17/11 Kropssprogets betydning – om præsentation, stemmebrug og nervøsitet. Jo Hermann, ekstern lektor, Syddansk Universitet

24/11 Fortællinger der gør en forskel. Stefan Iversen, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

Holdnr: 2022-004

Dato: 6 tirsdage, start 20/10

Tid: 18.30-20.15

Pris: 1075 kr. Studerende: 565 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

ARBEJDSRELATIONER OG RELATIONSARBEJDE

Arbejder du som leder, projektleder eller konsulent? Sidder du for bordenden i mange forskellige processer, der har med mennesker at gøre – det kan være alt fra møder og medarbejderudvikling til projektførelse, rekruttering og afskedigelser? Forelæsningen kaster lys over, hvordan man kan arbejde med processer, der involverer mennesker, som skal ledes fra et sted til et andet. Det kan fx være, når to eller flere mennesker skal samarbejde om at løse en arbejdsopgave. Det ligger i sådanne processers natur, at vi ikke kan kontrollere dem, uanset hvilken kasket vi har på. Men vi kan udvikle vores evner til at mestre dem. Med afsæt i organisationspsykologiske teorier præsenterer vi nye metoder og værktøjer, der kan give os farbare veje at gå. Få bl.a. indblik i værktøjerne 'håndslag' og 'klar tale', der kan hjælpe os med at lave aftaler, der forpligter – og få os til at kommunikere klart, når aftalerne alligevel ikke bliver overholdt. Forelæsningen er baseret på bogen 'Arbejdsrelationer & Relationsarbejde' (Dansk Psykologisk Forlag).

Holdnr: 2022-148

Camilla Raymond, cand.psych. og organisationspsykolog

Dato: Lørdag 24/10

Tid: 10.00-16.00

Pris: 695 kr. Studerende: 385 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

IMPOSTOR-FÆNOMENET

Er du skuffet over, hvor lidt du har opnået? Husker du langt bedre dine små fejltrin, end det du gjorde godt? Får du præstationsangst, når du skal gennemføre noget særligt vigtigt? Er du også bange for, at andre skal gennemskue, hvor lidt du kan eller ved? Så er forelæsningen her noget for dig. Impostor-fænomenet er en slags professionelt mindre-værds kompleks, der især rammer de mest kompetente, introverte og/eller begavede, som alligevel kan få præstationsangst og være bange for at blive bedømt, fordi de har høje forventninger til sig selv, men lav eller svingende selvtillid. I praksis betyder det, at den dygtige, kompetente, intelligente person andre ser, ikke stemmer overens med personens egen selvopfattelse. Derfor kan mange impostor-ramte have en oplevelse af at blufte (=impostor) og spille skuespil, så de går bare og venter på, at nogen skal gennemskue og afsløre dem! Få indblik i forskningen på området og bliv klogere på, hvorfor netop du og andre kæmper med det.

Holdnr: 2112-015

Ann C. Schødt, forfatter og forandringsfacilitator, Potentialefabrikken

Dato: Lørdag 6/3 2021

Tid: 10.15-12.00

Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

SÅDAN MOTIVERER DU DIG SELV OG ANDRE

Bliver du motiveret af konkurrence, eller stresser det dig bare? Nyder du at improvisere og blive inspireret i situationen, eller har du brug for at forberede dig grundigt? Er du god til at toppræstere under pres i sidste øjeblik, eller er du bedre til det lange seje træk? Har du svært ved at komme i flow med dit arbejde, eller går du bare i gang? Undrer du dig over, at det, der motiverer dig, ikke virker på dine medarbejdere eller kolleger? Tag din kollega under armen og find ud af, hvad der motiverer jer. Bliv klogere på hinanden og dermed på jeres fælles ressourcer.

Holdnr: 2112-014

Ann C. Schødt, forfatter og forandringsfacilitator, Potentialefabrikken

Dato: Lørdag 6/3 2021

Tid: 13.00-14.45

Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

PROJEKTLEDERENS PERSONLIGE LEDERSKAB

Som projektleder har du ansvaret for projektets succes. Du skal inspirere, styre projektet i den rigtige retning og håndtere forandringer under skiftende arbejdsvilkår. Dit personlige lederskab er i den forbindelse afgørende for, hvor godt du lykkes i rollen. Forløbet sætter fokus på ledelsesadfærd, gennemslagskraft og det uformelle lederskab, hvor du måske har et stort ansvar, men ikke formelle beføjelser. Du vil få indsigt i de elementer, der er vigtige for at opnå succes i en rolle med stort ansvar, såsom din personlige gennemslagskraft, hvordan du arbejder med at skabe et velfungerende hold, og hvordan du kommunikerer klart og konstruktivt som projektleder.

Holdnr: 2112-009

Mie Krog, direktør, Vimavima

Dato: Lørdag 20/3 2021

Tid: 11.00-15.00

Pris: 595 kr. Studerende: 325 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

Følg med på Facebook
facebook.com/
koldingfolkeuniversitet

Religion og filosofi

INTRODUKTION TIL FILOSOFI

Få en let tilgængelig introduktion til faget filosofi. Her præsenterer vi de store spørgsmål om sjælen, friheden, grundlaget og grænserne for den menneskelige erkendelse, videnskabens natur og de moralske og politiske normer. Vi kommer også ind på filosofiens historie – hvordan måden, man har tænkt over verden og tilværelsen i tidens løb, har ændret sig, og hvad historien betyder for filosofien og menneskets selvopfattelse.

- 15/09

Værdier, normer og fællesskab – om etik og politisk filosofi.

Søren Harnow Klausen, professor i filosofi, Syddansk Universitet
- 22/09

Strejftog i filosofiens historie.

Thor Hennelund Nielsen, cand.mag. i filosofi
- 29/09

Bevidstheden og viljens frihed.

Klaus Pehrsson, cand.phil.
- 06/10

Eksistens- og livsfilosofi.

Jeppe Kirkegaard, cand.mag. i filosofi
- 20/10

Erkendelse og videnskab.

Nikolaj Nottelmann, lektor, ph.d., Syddansk Universitet

Holdnr: 2022-079
Dato: 5 tirsdage, start 15/9
Tid: 18.15-20.00
Pris: 695 kr. Studerende: 385 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

FORSKERSAMTALE: BUDDHA, ZEN OG SPIRITUALITET MELLEM ØST OG VEST

Østens religioner er blandt de ældste i verden. De har bidraget til udviklingen af Asiens kulturer og er blevet ingredienser i den globale verden som blød spiritualitet og hardcore populærkultur. Især buddhismen har med sine mange facetter spillet en rolle i øst og vest. Meditation, fredsbudskaber og karismatiske lamaer hører til de mest kendte fortællinger, men også magi, materialitet og vold hører til det samlede billede af denne spændende og komplekse religion. Jørn Borup er lektor i religionsvidenskab på Aarhus Universitet. Mikael Aktor er lektor i religionsvidenskab på Syddansk Universitet. Oplev dem denne aften i samtale om verdens religioner, vestens brug af østlig spiritualitet og om spændende rejser og oplevelser i Japan.

Holdnr: 2022-138
Mikael Aktor, lektor i religionsstudier, Syddansk Universitet, **Jørn Borup**, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
Dato: Onsdag 30/9
Tid: 18.15-20.00
Pris: 195 kr. Studerende: 145 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

TO FAG, ÉT EMNE: HVAD ER ANGST?

Hvem kan svare på spørgsmålet – filosofien eller psykologen? Er angst et eksistentielt fænomen eller en psykisk sygdom? Eller måske både det ene og det andet? Mindst 700.000 mennesker i Danmark kommer til at lide af det, psykiatrien kalder ’sygelig angst’ på et tidspunkt i løbet af deres liv. For den kliniske psykologi er det en lidelse, man kan diagnosticere, og for de, der lider af den, medfører det faldende livskvalitet eller nedsat evne til at varetage familie- og arbejdsmæssige forpligtelser. For filosofien er angsten noget helt andet. Den er ikke en sygdom, men en grundtilstand og et fænomen, som siger os noget om, hvad det vil sige at være menneske. Og fortæller om vores forhold til os selv og verden. Denne aften sætter vi spot på fænomenet angst fra to vinkler, der komplementerer og udfordrer hinanden. Få indblik i, hvordan to forskellige fagligheder går til samme emne, når vi inviterer en filosof og en psykolog til at give hver deres bud på, hvordan man skal forstå fænomenet og lidelsen angst.

- Program

17.30-19.15 Psykiatrien om angst.

Aida Hougaard Andersen, ph.d. i psykologi, Syddansk Universitet
- 19.30-21.15

Filosofien om angsten.

Kasper Lysemose, ph.d. i filosofi, Aarhus Universitet

Holdnr: 2022-087
Dato: Onsdag 23/9
Tid: 17.30-21.15
Pris: 355 kr. Studerende: 205 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

DE SYV DØDSSYNDER

'Den guddommelige Komædie' fortæller om Dantes vandring gennem de tre efterdødsriger: Helvede, hvor straffen er evig, Skærsilden, hvor sjælene soner deres synder, og Paradiset og den evige salighed. Hele dette omfattende og sindrige straffe- og belønningssystem er skabt af Gud og er et udtryk for hans kærlighed og retfærdighed. I forelæsninɡerne vil vi høre om de syv døds­synder og se på, hvordan de er blevet fremstillet i billedkunsten. Vi vil også se dem i et nutidigt perspektiv – for i den moderne verden er i hvert fald nogle af middelalderens synder gået hen og blevet dyder.

- 23/09

Ira (vrede).

Anne-Marie Søndergaard Christensen, lektor i filosofi, Syddansk Universitet
- 30/09

Invidia (misundelse) og Acedia (dovenskab).

Søren Engelsen, adjunkt i filosofi, Syddansk Universitet,
- 21/10

De syv døds­synder i billedkunsten.

Hans Jørgen Frederiksen, lektor i kunsthistorie, Aarhus Universitet
- 28/10

Superbia (hovmod) og Avaritia (griskhed).

Flemming Houe, mag.art. i idéhistorie
- 04/11

Luxuria (nydelsessyge) og Gula (fråseri).

Anders Dræby Sørensen, ph.d. i eksistentiel terapi, cand.mag. i idéhistorie og filosofi

Holdnr: 2022-073
Dato: 5 onsdage, start 23/9
Tid: 18.15-20.00
Pris: 695 kr. Studerende: 385 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

TÆNK DIG OM

Vi møder argumenter overalt, hvor mennesker forsøger at overbevise andre om en påstand: Når politikere taler for deres politik, reklamefolk taler for deres produkt, videnskabsfolk taler for deres teori eller præster for deres tro – og når vi taler med hinanden i hverdagen. Derfor er det en uundværlig evne at kunne identificere, evaluere og konstruere argumenter på effektiv vis. Filosofien kan lære dig at skabe gode argumen-ter ved at tænke dig om. Med dette forløb får du mulighed for at tilegne dig disse evner. Du får en introduktion til en række begreber og metoder, der gør det muligt at forstå og afkode argumenters indre logik, at identificere fejlslutninger og skjulte præmisser og at opbygge din egen evne til at konstruere hold-bare argumenter og kommunikere dem effektivt.

Holdnr: 2022-096
Jens Christian Bjerring, lektor i filosofi, Aarhus Universitet
Dato: Lørdag 31/10
Tid: 10.00-16.00
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

FEMINISMENS TÆNKERE

Den feministiske filosofi har stor indflydelse på vores tænkning om mennesket, samfundet og demokratiet. Det har den, fordi den gentag-ne gange i historiens løb har sat etablerede sandheder under en kritisk lup og gentænkt, hvad det vil sige at være mand/kvinde, heteroseksuel/ homoseksuel, hvid/ikke-hvid, majoritet/minoritet m.m. Bliv klogere på feministisk filosofi og dens betydning, når vi gennemgår feministiske tænkere, der på hver sin måde har forsøgt at ændre den gængse forstå-else af køn, seksualitet og klasse.

- Program

10.00-11.45

Introduktion til feministiske tænkere.

Bente Rosenbeck, professor emerita i nordiske studier og sprogvidenskab, Københavns Universitet
- 12.15-14.00

Simone de Beauvoir: Det andet køn.

Cæcilie Varslev-Pedersen, ph.d. i filosofi, New School for Social Research
- 14.15-16.00

Om Judith Butler: Det performative køn.

Rasmus Ugilt, ph.d. i filosofi og ekstern lektor ved Aarhus Universitet

Holdnr: 2022-080
Dato: Lørdag 7/11
Tid: 10.00-16.00
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

WEIMARREPUBLIKKEN: EKSTREMERNES TI ÅR

Med Første Verdenskrig bryder "verden af i går" sammen. Intet sted sker dette så radikalt som i Tyskland. I Weimarrepublikken opstår alt det, der hører moderniteten til – fra UFA-film med Asta Nielsen, kabaret og seksuel frigørelse til Bertol Brecht og Bauhausarkitektur. Men samtidig opstår en politisk radikalisering med højrenationalister, nazister og kommunister. Polariseringen og de gamle autoriteters sammenbrud skaber grobund for politikerlede, populisme og modvilje mod det etablerede. I kraft af dette er Weimarrepublikken ikke blot fascinerende, men også relevant for forståelsen af nogle af vor egen samtids politiske tendenser.

Holdnr: 2022-045
Claus Christoffersen, bachelor i filosofi og oldtidskundskab
Dato: 5 onsdage, start 11/11
Tid: 18.15-20.00
Pris: 695 kr. Studerende: 385 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, 6000 Kolding

Genforeningen 2020:

Nye tider – ny grænse og nye mindretal

AF HANS SCHULTZ HANSEN

Den største stund. Den bedste gave. Ordene var mange, og euforien stor ved Genforeningen i 1920. 56 år efter det forsmædelige nederlag i 1864 var det slut med at vente og længes. Og som det bedste havde sønderjyderne selv stemt, om de skulle høre til Danmark eller Tyskland. Folkenes selvbestemmelsesret og magt lå i tidsånden, og sønderjyderne kunne fejre, at de igen fik dansk konge, og at de nu var en del af en dansk nationalstat. Så måtte de leve med, at hertugdømmet Slesvig blev delt over på midten, og at den nye grænse skabte mindretal på begge sider.

Det var først og fremmest sønderjyderne, der kom til at mærke Genforeningen. Landsdelens stednavne skiftede fra tysk til dansk. Hadersleben blev til Haderslev, Apenrade til Aabenraa. Man skulle vænne sig til at regne med kroner i stedet for mark, og postkasser skiftede farve fra blå til rød. Der kom en ny monark på mønter og frimærker – Christian 10. i stedet for Wilhelm 2. De øverste embedsmænd blev skiftet ud, så der kom nye amtmænd, dommere, politimestre og gymnasiektorer, og inden for kirken nye biskopper og provster. På de lavere poster var udskiftningen ikke så gennemgribende. Præster kunne blive, hvis deres menigheder stemte for, og det gjorde mange. Talrige sønderjyske lærere gled fra tysk over i dansk skole. Alligevel betød de mange nye præster og lærere nordfra en vældig styrkelse af landsdelens danskhed, navnlig i de sydlige egne. Især var forandringen stor i skolerne, hvor både sproget og fagenes indhold blev dansk. Danske sønderjyder kaldte den nye skole for "Genforeningens bedste gave", og den nye generation fik et helt anderledes grundlag for dansk identitet. For de unge mænd fik det tilsvarende stor betydning, at de skulle aftjene deres værnepligt i den danske hær og flåde i stedet for i den tyske.

Sønderjylland blev også integreret i dansk infrastruktur og økonomi. Togenes køreplan blev tilpasset DSB's forbindelser. Store vejprojekter sikrede tættere kontakt mellem syd og nord

og på tværs af landsdelen. Landskabet blev forandret, fordi de sønderjyske landmænd omstillede sig fra en ret ekstensiv produktion beregnet for et beskyttet tysk hjemmemarked til en intensiv produktion med afsætning på verdensmarkedet. Især i den vestlige del blev der plantet læhegn, afvandet moser og opdyrket hede, og Tøndermarsken fik nye diger, kanaler og pumpestationer. Den tid, hvor de enkelte gårde lå som isolerede øer om vinteren, var forbi. Overalt trak elektrificeringen ledninger ud til de fjerneste afkroge, herunder til de mange nye husmandsbrug.

Med Genforeningen opstod der to nationale mindretal, et tysk nord for grænsen og et dansk syd for. De krævede begge acceptable vilkår for mindretal. Det tyske mindretal bestod af ca. 25.-30.000 mennesker – eller en sjettedel af befolkningen i Sønderjylland. Det stod stærkest i købstæderne og i den sydlige del og hentede især tilhængere fra middelklassen. Det danske mindretal var koncentreret i Flensborg og sognene langs grænsen. Det bestod navnlig af arbejdere, småhåndværkere og småbønder. Størrelsen er sværere at beregne, men det var klart mindre end det tyske mindretal. Formentlig under 10.000. De tysksindede nord for den nye grænse og de dansksindede syd for begyndte straks i 1920 at opbygge en tilværelse som nationale mindretal. Rammerne bestemtes af de mindretalsordninger, som Danmark og Tyskland vedtog.

Nord for grænsen gjorde kirke- og skolelovene det muligt at oprette valgmenigheder og frimenigheder, ligesom familier kunne vælge en anden præst end sognepræsten. Der kunne også bygges privat- og friskoler. Hvis der var børn nok, oprettede man tyske kommuneskoler i købstæderne og afdelinger af kommuneskolerne på landet. I de fire købstæder Haderslev, Aabenraa, Sønderborg og Tønder skulle tyske folkekirkepræster betjene mindretallet. Hvor indbyggerne ønskede det, blev der holdt tyske gudstjenester – enten ved sognepræsten eller en nabopræst. Mange steder valgte menigheden at beholde deres præst fra den tyske tid, så der var adskillige præster, som kunne prædike på tysk. Myndighederne skulle også tage imod henvendelser på tysk.

Samlet set tilbød Danmark en meget liberal mindretalsordning. Det skete også i forventning om, at det danske mindretal syd for grænsen ville få tilbudt lignende vilkår. Her trak det imidlertid ud med at få en tilfredsstillende ordning. Flensborg oprettede en dansk kommuneskole, hvor børnene skulle bestå en sprogprøve for at blive optaget. Private folkeskoler blev afvist, mens en privat dansk realskole blev accepteret. Først i 1926 blev oprettelsen af danske privatskoler givet fri, og i 1928 blev sindelagsprincippet anerkendt. Det blev nu op til folk selv at bestemme, om de ville regnes til det danske mindretal, og en sådan bekendelse måtte myndighederne hverken efterprøve eller bestride. Inden for kirken måtte mindretallet ty til frimenigheder uden for den slesvig-holstenske landskirke, der ikke gerne gav mindretallet lov til at låne sognekirkerne til danske gudstjenester.

Begge mindretal organiserede sig med kulturelle hovedforeninger, politiske partier, skoleforeninger med tilhørende privatskoler og vandelærere, frimenigheder, biblioteker, ungdomsforeninger, spejdere og landboforeninger. Grænseforeningen i Danmark og grænseorganisationer i Tyskland samlede midler ind til mindretalsarbejdet, men først og fremmest gav moderlandene statslige tilskud. Det har Danmark gjort siden 1920, hvor statsminister Niels Neergaard (Venstre) ved genforeningsfesten på Dybbøl holdt en kort tale. Talen huskes især for løftet til de dansksindede i Sydslesvig, der måtte blive syd for den nye grænse: "Det kan jeg sige på regeringens vegne, ja, på hele det danske folks vegne: De skal ikke blive glemt". Det har siden udmøntet sig i en årlig finanslovsbevilling til det danske mindretal.

Uddrag fra bogen 'Genforeningen' fra Aarhus Universitetsforlag (december 2019). Bogen er en del af serien 100 danmarkshistorier (100danmarkshistorier.dk).

I anledning af 100-året for Genforeningen deler forskere og fagpersoner deres viden om Genforeningen, grænselandet og dansk-tyske relationer på Folkeuniversitetet. Tag med til foredrag, eller læs om genforeningstiden her. Projektet er støttet af A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal.

Praktiske *oplysninger*

Åbningstider og kontakt

Telefontid: Vi ændrer vores telefontid i efteråret. Se hjemmeside www.fuodense.dk.

Folkeuniversitetet i Odense

Odense Adelige Jomfrukloster

Albani Torv 6

5000 Odense C

Tlf. 65 50 27 72

E-mail: fu@fuosdu.dk

www.fuodense.dk

Tilmelding

Tilmeld dig på hjemmesiden fuodense.dk/kolding

Forplejning

For at mindske spredningen af corona-virus sælger vi desværre ikke kaffe og småkager i pausen dette semester. Vi håber at kunne genoptage kaffesalget snarest. Du er meget velkommen til selv at medbringe mad og kaffe til forelæsningsne. Da dette program blev trykt, var det endnu uvist, hvornår og hvordan kantinen ville genåbne. Se sdu.dk for mere info om kantinens åbningstider.

Forbehold

Folkeuniversitetet forbeholder sig ret til ændring af underviser, lokale, dato og tidspunkt. Sådanne ændringer giver ikke ret til refusion af betalingen. Ændringer oplyses på fuodense.dk og via mail og/eller SMS. Er vi nødsaget til at aflyse et hold, refunderer vi beløbet til samme konto, som der er betalt fra.

Afmelding

Hvis du fortryder, kan du få det indbetalte beløb refunderet fratrukket et ekspeditionsgebyr på 120 kr. Afmelding skal ske senest 14 dage før holdstart.

Fotos og illustrationer

Medmindre andet er angivet, stammer billedmateriale fra billdata-baserne Stock.xchng, iStockphoto.com, Shutterstock og WikiMedia. Fotos af forskere: montgomery.dk. Layout og grafik: Walk

Bøger, noter og slides

Til forløb, hvor bøger er inkluderet, udleveres bogen første undervisningsgang. Slides og undervisningsnoter er ikke inkluderet i prisen, og de kan ikke forventes fremskaffet og udleveret.

Sekretariatet

Sekretariatsleder

Annette Hansen

Programleder

Ditte Løndahl Farup

Programredaktør

Marie Hauge Lykkegaard

Undervisningssted

Folkeuniversitetet i Kolding

Syddansk Universitet

Universitetsparken 1

6000 Kolding

Rabatter

Studerende kan deltage i hold med rabat. Rabatten gælder hold, hvor bøger, forplejning og andre udgifter ikke er inkluderet, og hvor der ikke er begrænset antal pladser til rådighed.

Rabatter med aftalekoder

Ansatte på Syddansk Universitet har gratis adgang til udvalgte hold, hvor eksempelvis bøger, forplejning og andre ekstra udgifter ikke er inkluderet.

Alumner kan deltage i udvalgte hold med rabat på Syddansk Universitet i Odense og i Kolding.

Medlemmer af Dansk Sygeplejeråd Kreds Syd kan deltage i udvalgte hold med 50% rabat på Folkeuniversitetet i Odense og i Kolding.

Kontakt sekretariatet på fu@fuosdu.dk for at få en aftalekode og information om tilmelding med rabat.

Styrelsen ved Folkeuniversitetet i Syddanmark

Simon Møbjerg Torp (formand), dekan, Det Humanistiske Fakultet, Syddansk Universitet / Bente Kaspersen (næstformand), Folkeuniversitetet i Lolland / Niels Kring, afdelingsleder, Det Naturvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet / Anne Klara Bom, lektor, H.C. Andersen Centeret, Syddansk Universitet / Henrik Harnow, direktør, Museum Sønderjylland / Mette Ladegaard Thøgersen, leder af Nyborg Slot & Kulturarv, Østfyns Museer / Vagn Kjeldsen, Folkeuniversitetet i Vejle

Programråd

Historie: Mette Seidelin, arkivar, Landsarkivet for Fyn / Christian Damm Pedersen, adjunkt i historie, Syddansk Universitet / Johnny Wøllekær, arkivar, Stadsarkivet i Odense / Jane Hjarl Petersen, adjunkt i historie, Syddansk Universitet / Lise Gerda Knudsen, Odense Bys Museer.

Filosofi: Søren Harnow Klausen, professor i filosofi, Syddansk Universitet / Peter Wolting, lektor i filosofi, Syddansk Universitet.

Religion: Mikael Aktor, lektor i religion, Syddansk Universitet.

Teologi: Marianne Skovmand, præst ved Diernæs og Faaborg Kirker / Jens Buchwald Andersen, universitetspræst, Syddansk Universitet / Anders Eyvind Nielsen, sognepræst emeritus, Ringe Kirke / Erik Ransby, sognepræst, Vor Frelses Kirke / Jens Rasmussen, hospitalspræst / Lars Hedegaard Hagensen, sognepræst, Dalum Kirke / Gabriella Dahm, sognepræst, Kerteminde-Drigstrup sogn

Litteratur: Mogens Davidsen, lektor i litteratur Syddansk Universitet / Claus Schatz-Jakobsen, lektor i engelsk, Syddansk Universitet / Leif Søndergaard, lektor emeritus i litteratur, Syddansk Universitet / Clara Juncker, lektor i amerikansk litteratur og kultur, Syddansk Universitet / Adam Paulsen, lektor i litteratur, Syddansk Universitet / Helle Andersen, cand.mag., undervisningsassistent i fransk, Syddansk Universitet

Samfund og verden: Peter Seeberg, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet / Thomas Ærvold Bjerre, lektor, Syddansk Universitet / Marianne Ulriksen, adjunkt, Syddansk Universitet

Sundhed, Naturvidenskab & Teknologi: Bente Elisabeth Møller, specialkonsulent, OUH / Susanne S. Pedersen, institutleder, Institut for Psykologi, Syddansk Universitet / Tomas Homburg, afdelingsleder, Sundhedsvidenskabeligt Fakultetssekretariat, Syddansk Universitet / Jakob Christensen-Dalsgaard, lektor i biologi, Syddansk Universitet / Søren Hassing, lektor, Institut for Teknologi og Innovation, Syddansk Universitet / Ulf Rasmussen, AC-fuldmægtig, Det Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet

Kolding programråd: John Rasmussen, slægtsforsker og foredragsholder / Jens Jørgen Hansen, lektor, SDU Design, Syddansk Universitet / Lena Wiborg, bibliotekar, Syddansk Universitetsbibliotek / Maria Vallø Strauss, eventansvarlig, Trapholt / Nanna Ebert, konstitueret direktør, Koldinghus / Thomas Gjerulff Tollund, teamleder, Kolding bibliotek / Kenneth Osborg, Kolding-borger / Astrid Jørgenssens, Kolding-borger / Preben Samsøe, Kolding-borger

Oplag: 10.000

Grafisk opsætning og tryk:

Walk og Stibo Complete

Ret til ændringer i programmet forbeholdes. Der tages forbehold for trykfejl.

Tjek altid www.fuodense.dk for nyeste information om holdene.

Trykt på FSC®-mærket papir.

Se mere om alle forelæsningsne på hjemmesiden fuodense.dk/kolding/ og på facebook.com/KoldingFolkeuniversitet/

Folkeuniversitetet i Syddanmark

Bor du eksempelvis i Billund, i Varde eller i Haderslev? Så tjek, om der sker noget spændende i din by. For Folkeuniversitetet har mange, små komiteer på Fyn, i Jylland og på Sjælland, som hver især arrangerer lokale forelæsninger. Find din by herunder, og læs mere på fuodense.dk/syddanmark/program/

Fyn

Folkeuniversitetet Assens

Formand Birgitte Lerche
Administrator Lasse Tajmer,
post@fuassens.dk

Faaborg Folkeuniversitet

Formand og administrator
Morten Gjeddebæk,
faaborgfolkeuni@gmail.com
www.faaborgfolkeuni.dk

Lillebælt Folkeuniversitet

Formand Henriette Bacher Lind,
hebl@km.dk
Administrator Lissi Hygum Lind,
lissi.lind@fredericia.dk
www.fulillebaelt.dk

Langeland Folkeuniversitetet

Formand og administrator Lone Nordal
Petersen, skebjerg-soegaard@mail.dk

Nordfyns Folkeuniversitet

Formand og administrator Kaj Andersen,
kaj-vera@email.dk

Ringe/Ryslinge Folkeuniversitet

Formand og administrator Mogens Keinicke,
mokeinicke@gmail.com

Svendborg Folkeuniversitet

Formand Rune Høirup Madsen
Administrator Anne-Mette Graubæk,
svendborgfolkeuniversitet@gmail.com
www.svendborgfolkeuniversitet.dk

Sjælland

Lolland Folkeuniversitet

Formand og administrator
Bente Kaspersen,
bkas@lolland.dk

Roskilde Folkeuniversitet

Formand Jes Nysten
Administrator Sofie Amalie Ulrik
Andreasen,
Roskilde-folkeuniversitet@ruc.dk
www.roskildekunstforening.dk/folkeuniversitetet-roskilde

Odsherred Folkeuniversitet

Formand Alice Sarp, aas@km.dk
www.odsherredfolkeuniversitet.dk

Jylland

Vejle Folkeuniversitet

Formand Vagn Kjeldsen,
kjeldsensvagn@gmail.com
Administrator Mette Fruergaard,
mefru@vejlebib.dk
www.folkeuniversitet-vejle.dk

Billund Folkeuniversitet

Formand og administrator Søren
Bork-Pedersen, fu@fubillund.dk
www.fubillund.dk

Vejen Folkeuniversitet

Formand Linda Klitmøller,
lk@sonderskov.dk
www.fu-vejen.dk

Højer Folkeuniversitet

Formand Claus Egelund,
cle@km.dk

Kolding Folkeuniversitet

Koldinghus - forening af slægts-
forskere. Formand Leif Lillesøe,
l.lillesoe@gmail.com
www.slaegtsforskning.kolding.dk

Varde-Ølgod Folkeuniversitet

Formand og administrator
Birthe Borre, b.borre@mail.dk

Folkeuniversitetet i Haderslev

Formand Karl Erik Olesen,
kaeo@haderslev.dk
Administrator Kai Bjørnskov,
kaicb@yahoo.dk
www.folkeuniversitetetihaderslev.dk

Give-egnens Folkeuniversitet

Formand og administrator Gunhild
Ørnsholt, gunhild.oernsholt@mail.dk

Sydvestjysk Folkeuniversitet

Formand Erling Petersson
Administrator Katrine Bruun Nielsen,
65504103, fu@fue.sdu.dk
www.fusydvest.dk

Aabenraa Folkeuniversitet

Formand Anette Jensen,
aneje@km.dk
Næstformand Povl Callesen,
callesenpovl@gmail.com